

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády

ze dne 15. března 2000 č. 275

Zásady koordinace využívání prostředků pomoci Evropského společenství (Phare, Ispa a Sapard) v České republice

1. Koordinační struktury

Pro využití prostředků nenávratné předvstupní pomoci ES existují následující koordinační struktury dle přijatých dokumentů: *Návrh institucionálního rámce účasti České republiky na programech strukturálních fondů Evropské unie* (usnesení vlády č. 417/1998; viz též usnesení vlády č. 159/1998 *k pozičnímu dokumentu pro oblast Hospodářská a sociální soudržnost*), *Zabezpečení přípravy pro využití strukturálních fondů* (usnesení vlády č. 40/1999), *Informace o Národním fondu zřízeném na Ministerstvu financí a o zabezpečení jeho činnosti* (usnesení vlády č. 705/1999), *Nařízení Rady (ES) č. 1266/1999*, o koordinaci předvstupní pomoci kandidátským zemím a na ně navazující *Vademecum* ke koordinaci tří finančních předvstupních nástrojů, zveřejněným EK v únoru 2000. Základní rámec pro využití prostředků představuje *Rámcová dohoda mezi vládou České republiky a Evropským společenstvím o účasti ČR na programech pomoci Evropského společenství* a zákon č. 2/1969, *o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky* v platném znění (kompetenční zákon).

1.1. Společná koordinace nástrojů předvstupní pomoci ES na národní úrovni:

Účelem koordinace na národní úrovni je zajistit společnou koordinaci nástrojů pomoci ES v předvstupním období – Phare, Ispa a Sapard, jejichž prostředky se do České republiky dostávají prostřednictvím jednoho místa v České republice: Národního fondu na MF. Společnou koordinaci zajišťuje Ministerstvo financí v osobě Národního koordinátora pomoci ve spolupráci s ostatními ministerstvy. Zodpovídá se při této činnosti Výboru vlády pro evropskou integraci a Pracovnímu výboru pro integraci České republiky do EU, jehož pracovní skupinu Phare řídí. V případě velmi závažných rozhodnutí či problémů se zodpovídá přímo vládě ČR.

A) Národní koordinátor pomoci

- oficiální představitel a hlavní kontaktní osoba odpovědná za koordinaci přípravy programů v zemi přijímající pomoc; má zastřešující, vrcholovou odpovědnost, vyplývající z potřeby společné koordinace programů předvstupní pomoci ES na národní úrovni
- jmenován ministrem financí na úrovni náměstka ministra

B) Národní schvalující úředník

- nese odpovědnost za celkové řízení finančních prostředků pomoci ES v České republice
- jmenován ministrem financí na úrovni náměstka ministra (odlišný od Národního koordinátora pomoci)

C) Společný monitorovací výbor

- je nejvyšším koordinačním orgánem předvstupní pomoci Phare, Ispa a Sapard, jeho úkolem je monitorování a hodnocení implementace programů a projektů z hlediska zajištění dosažení všech cílů stanovených ve Finančních memorandech a s ohledem na přípravu České republiky na vstup do EU
- Předseda: Národní koordinátor pomoci
- Složení: Národní koordinátor pomoci, Národní schvalující úředník, předseda Národního programového výboru a Monitorovacího výboru pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti, zástupci Evropské komise
- Doplňuje se: o přizvaného zástupce MZV

D) Monitorovací podvýbor

- připravuje podklady pro jednání Společného monitorovacího výboru
- Předseda: Národní koordinátor pomoci nebo jím jmenovaný zástupce
- Složení: zástupci ČR ve Společném monitorovacím výboru, schvalující úředníci programu jmenovaní příslušnými ministerstvy a dalšími institucemi (*Programme Authorising Officers – PAO*) a úředníci odpovědní za program (*SPO – Senior Programme Officers*)

E) Implementační agentury

- odpovídají za přípravu a realizaci programů a projektů zpravidla v návaznosti na příslušné resorty – ministerstva; schválené pro jednotlivé programy Národním schvalujícím úředníkem; pro program Sapard bude tuto funkci plnit Platební agentura a *Centrální koordinační jednotka pro program Sapard*.
- Zřizují: příslušní ministři

1.2. Koordinace nástrojů předvstupní pomoci ES v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti:

Oblast hospodářské a sociální soudržnosti představuje obsahově relativně samostatný blok, za který je odpovědné Ministerstvo pro místní rozvoj a který koordinuje Národní programový výbor a Monitorovací výbor pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti. Předseda těchto výborů předkládá výstupy činnosti Monitorovacího výboru pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti Společnému monitorovacímu výboru. Koordinace je svázána s přípravou na využívání strukturálních fondů a Kohezního fondu a týká se programů Phare v oblasti regionálních a sektorových rozvojových programů, programů přeshraniční spolupráce a předvstupních nástrojů Ispa a Sapard. Cílem je koordinace předvstupních podpor ES (Phare, Ispa, Sapard) a celkové přípravy ČR zaměřené na dopracování *Národního rozvojového plánu* a jeho konečné transformace do podoby *Rámce podpory Společenství* včetně finančního institucionálního a administrativního zabezpečení.

Phare podporuje přípravu na Evropský regionální rozvojový fond (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF), Ispa podporuje přípravu na Kohezní fond (CF) a Sapard podporuje přípravu na Evropský zemědělský záruční a usměrňovací fond (EAGGF).

A. Národní programový výbor pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti

- koordinuje práce spojené s přípravou na využívání strukturálních fondů a Kohezního fondu, s důrazem na zpracování programových dokumentů a systémových opatření
- koordinuje aktivity podřízených regionálních a sektorových struktur
- Předseda: jmenuje ministr pro místní rozvoj na úrovni náměstka ministra
- Složení: předseda, Národní koordinátor pomoci, Národní schvalující úředník, náměstci ministrů a vedoucí sekcí integračních odborů zainteresovaných ministerstev určených příslušnými ministry (MMR, MF, MPSV, MPO, MDS, MŽP, MZe, MZV, MV, MK, MŠMT, MZdr), předseda Národního monitorovacího výboru Sapard, předseda Koordinačního výboru Ispa, zástupce ČSÚ, předsedové Regionálních řídicích a monitorovacích výborů, ekonomičtí a sociální partneři – jmenuje ministr pro místní rozvoj; zástupci EK se mohou účastnit jako pozorovatelé

B. Monitorovací výbor pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti

- vyhodnocuje realizaci programů v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti a monitoruje dopady programů
- Předseda: jmenuje ministr pro místní rozvoj na úrovni náměstka ministra
- Složení: předseda, Národní koordinátor pomoci, Národní schvalující úředník, náměstci ministrů a vedoucí sekcí integračních odborů zainteresovaných ministerstev určených příslušnými ministry (MMR, MF, MPSV, MPO, MDS, MŽP, MZe, MZV, MV, MK, MŠMT, MZdr), předsedové Regionálních řídicích a monitorovacích výborů, ekonomičtí a sociální partneři, zástupci Evropské komise.
- Doplňuje se: o předsedu Národního monitorovacího výboru Sapard, předsedu Koordinačního výboru Ispa, o předsedy pracovních skupin v oblastech životního prostředí a dopravy a o *PAO (Programme Authorising Officer - schvalující úředník programu)* pro program přeshraniční spolupráce

1.2.1. Koordinace programů pomoci ES v oblasti přípravy na strukturální fondy

a) Sektorové řídicí a monitorovací výbory

- koordinují přípravu sektorových operačních programů (SOP) v rámci přípravy na strukturální fondy ES, vyhodnocují realizaci programů a jejich dopady; v současné době jsou ustaveny SOP pro oblasti rozvoje lidských zdrojů – MPSV, a konkurenceschopnosti – MPO
- Předseda: jmenuje příslušný ministr z vedoucích pracovníků ministerstva
- Složení: předseda, další zástupci daného ministerstva a ostatních zainteresovaných ministerstev určených příslušnými ministry, regionů, hospodářských a sociálních partnerů, nevládních organizací a univerzit – jmenuje příslušný ministr
- Doplňují se o: zástupce Národního koordinátora pomoci (MF)

b) Regionální řídicí a monitorovací výbory

- koordinují aktivity spojené s přípravou na využívání strukturálních fondů a jednotlivé programy v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti na regionální úrovni, vyhodnocují realizaci programů a jejich dopady
- Předseda: jmenuje ministr pro místní rozvoj
- Složení: předseda, zástupci vybraných ministerstev a jejich územních odborů určené příslušnými ministry, okresních úřadů, samosprávy a dalších regionálních subjektů – jmenuje ministr pro místní rozvoj
- Doplňují se: o předsedy regionálních monitorovacích výborů Sapard, vybrané členy příslušného společného koordinačního výboru programu přeshraniční spolupráce; s tím, že vazby na finanční nástroj Ispa zabezpečí zástupci Ministerstva dopravy a spojů a Ministerstva životního prostředí v Regionálním řídicím a monitorovacím výboru

c) Společné koordinační výbory přeshraniční spolupráce

- koordinují programy přeshraniční spolupráce, pracují na bilaterální nebo trilaterální úrovni sousedících zemí
- Odpovědný úředník za ČR pro přeshraniční spolupráci a další zástupci ČR ve Společných koordinačních výborech: jmenuje ministr pro místní rozvoj

*1.2.2. Koordinace programu Ispa:***a) Koordinační výbor Ispa**

- prosazuje strategii využívání finančního nástroje Ispa, vyhodnocuje postup přípravných prací, dohlíží nad dodržováním procedur při zajišťování výběru projektů pro Ispa, odpovídá za předkládání návrhů projektů pro financování v rámci Ispa Evropské komisi
- Předseda: jmenuje ministr pro místní rozvoj z vedoucích pracovníků ministerstva
- Složení: předseda, zástupci jmenovaní příslušnými ministry (MDS, MŽP, MF) - jako pozorovatelé mohou být zváni zástupci EK
- Doplňuje se: o zástupce Národního koordinátora pomoci (MF) a o zástupce MZV a MZe

b) Pracovní skupiny Ispa

- připravují, v rámci sektorů dopravy a životního prostředí, sektorové strategie pro využívání Ispa, navrhnou prioritní projekty, podporují jejich přípravu a implementaci, koordinují činnosti v rámci Ispa s ostatními sektorovými aktivitami
- Předseda: jmenuje příslušný ministr (MDS, MŽP)
- Složení: předseda, další zástupci příslušného resortu (MDS, MŽP) jmenovaní ministrem, zástupci realizačních jednotek a nevládních organizací; v pracovních skupinách Ispa se dále účastní zástupce MMR a v pracovní skupině Ispa – životní prostředí zástupci MPO a MZe

1.2.3. Koordinace programu Sapard:

a) Společná komise pro přípravu a implementaci programu Sapard

- projednává zásadní otázky související s realizací programu Sapard
- předpokládá se, že úlohu komise po oficiálním zahájení programu převezme Národní monitorovací výbor pro Sapard
- Předseda: není jmenován, komisi střídavě svolávají a řídí pověřeni pracovníci MZe a MMR
- Složení: zástupci MZe, MŽP, MMR, MF jmenovaní příslušnými ministry – jako pozorovatelé mohou být zváni zástupci EK a dalších institucí
- Doplňuje se: o zástupce Národního koordinátora pomoci (MF) a o zástupce MZV

b) Národní výběrová komise pro Sapard a Regionální výběrové komise

- provádějí výběr projektů vhodných k financování
- komise dosud nebyly ustaveny
- předsedy jmenuje ministr zemědělství po dohodě s ministrem pro místní rozvoj

c) Národní monitorovací výbor pro Sapard a Regionální monitorovací výbory

- zajišťuje monitorování programu Sapard
- výbory dosud nebyly ustaveny
- předsedy jmenuje ministr zemědělství po dohodě s ministrem pro místní rozvoj

d) Platební agentura pro Sapard

- zajišťuje finanční toky programu Sapard na úrovni implementační agentury
- Platební agentura byla ustavena jako samostatný odbor ekonomického úseku MZe
- Zřizuje: ministr zemědělství

2. Základní principy koordinace využití pomoci ES v České republice:

- a) systém koordinace nástrojů pomoci ES České republiky v předvstupním období (Phare, Ispa a Sapard) sleduje principy vzájemného doplňování využití těchto nástrojů, zabránění jejich překrývání a účelného využití jak prostředků Evropského společenství, tak i prostředků ze státního rozpočtu a z dalších zdrojů určených na spolufinancování těchto nástrojů; koordinaci zajišťuje Ministerstvo financí ve spolupráci s MMR, MZV a s věcně příslušnými ministerstvy;
- b) systém koordinace zajišťuje využití nástrojů pomoci ES pro plnění cílů předvstupní strategie, indikovaných v Národním programu přípravy ČR na členství v EU a v dokumentu Přístupové partnerství; koordinaci zajišťuje Ministerstvo financí ve spolupráci s MMR, MZV a s věcně příslušnými ministerstvy;
- c) systém koordinace respektuje návaznost činnosti koordinačních orgánů pro využití pomoci ES na činnost Výboru vlády pro evropskou integraci (VVEI) a Pracovního výboru pro integraci České republiky do EU (PVIEU); tyto výbory sledují využívání finančních prostředků ES v souladu s prioritami ČR a její přípravy na vstup do EU a vyhodnocují implementaci programů pomoci ES po obsahové i finanční stránce; VVEI resp. PVIEU též projednává návrhy nových priorit v případě realokací;

- d) věcně příslušná ministerstva odpovídají za věcnou náplň nástrojů pomoci ES včetně souvisejícího zpracování programových dokumentů a implementace i monitorování implementace pomoci ES, informují Národního koordinátora pomoci a spolupracují s ním;
- e) Ministerstvo pro místní rozvoj odpovídá za koordinaci věcné náplně nástrojů pomoci v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti včetně souvisejícího zpracování programových dokumentů a implementace i monitorování implementace pomoci ES;
- f) zodpovědnými osobami za využití pomoci ES jsou ministři vlády České republiky a jimi pověřeni pracovníci; výkon koordinace zajišťují vyjmenované koordinační orgány;
- g) základní programové (koncepční) dokumenty týkající se využití pomoci ES schvaluje vláda na návrh věcně odpovědných ministrů;
- h) o přípravě na využití nástrojů pomoci ES a o její implementaci i o problémech v těchto oblastech vládu informují věcně odpovědní ministři; v případě programu Phare informuje vládu zejména ministr financí; v případě oblasti hospodářské a sociální soudržnosti zejména ministr pro místní rozvoj; v případě programu Ispa zejména ministr pro místní rozvoj, ministr životního prostředí a ministr dopravy a spojů; v případě programu Sapard zejména ministr zemědělství; v případě realizace SOP konkurenceschopnost ministr průmyslu a obchodu; v případě realizace SOP lidské zdroje ministr práce a sociálních věcí; a případně další ministři;
- i) ministr financí poskytuje vládě ročně souhrnnou zprávu o přípravě a využití nástrojů pomoci ES, o vzniklých závažných problémech informuje ministr financí vládu průběžně;
- j) v systému koordinace si odpovědní ministři a pověřené koordinační orgány důsledně vyměňují informace, vzájemně si podávají zprávy, rozesílají dokumenty (včetně včasného vypracování a distribuce zápisů z jednání obsahujících popis problémů a zdůvodněné závěry) a konzultují vzniklé problémy dle vzájemné návaznosti jejich působnosti;
- k) věcně odpovědná ministerstva a koordinační orgány informují Národního koordinátora pomoci o všech závažných skutečnostech týkajících se přípravy a implementace programů a ve spolupráci s ním okamžitě řeší všechny problémy, které se v rámci přípravy projektů či jejich plnění mohou vyskytnout;
- l) Ministerstvo financí ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a s dalšími ministerstvy zabezpečují provázanost procedur výběru projektů a pravidel pro alokaci finančních příspěvků ze státního rozpočtu a z prostředků ES i z dalších zdrojů;
- m) Ministerstvo financí ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a s dalšími ministerstvy zabezpečují provázanost systému monitorování využití pomoci ES prostřednictvím monitorovacích výborů a navazujících monitorovacích systémů;
- n) Ministerstvo financí ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a s dalšími ministerstvy zabezpečují provázanost systému kontroly využití pomoci ES na základě usnesení vlády č. 705/1999 a v souladu s návrhy zákona o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) a zákona o finanční kontrole ve veřejné správě;

- o) zástupci EK se účastní jednání vrcholových koordinačních orgánů (jako členové ve Společném monitorovacím výboru, v Monitorovacím výboru pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti, a jako přizvaní pozorovatelé v Národním programovém výboru pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti, v Koordinačním výboru Ispa a ve Společné komisi pro přípravu a implementaci programu Sapard); tyto orgány vedou přípravná jednání bez účasti zástupců EK (v případě Společného monitorovacího výboru přípravná jednání zajišťuje Monitorovací podvýbor);
- p) Národní koordinátor pomoci a Ministerstvo zahraničních věcí jsou předem konzultováni ve věcech jednání v záležitostech využití pomoci ES, vedených odpovědnými ministerstvy s věcně příslušnými DG Evropské komise a s Delegací Evropské komise v České republice, a zpětně jsou o výsledcích těchto jednání informováni;
- q) oficiální jednání s *DG Enlargement* i předkládání návrhů české strany *DG Enlargement* jakož i svodná jednání za ČR s Delegací EK v České republice ve věcech pomoci ES zajišťuje ministr financí a Národní koordinátor pomoci ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí.

3. Specifikace funkcí Národního koordinátora pomoci:

Národní koordinátor pomoci zejména:

- a) spolupracuje s Ministerstvem zahraničních věcí, Ministerstvem pro místní rozvoj a dalšími odpovědnými ministerstvy i s příslušnými koordinačními orgány při stanovení návrhů priorit jednotlivých programů a jejich projednání s Evropskou komisí v souladu s výchozími dokumenty (*Národní program přípravy České republiky na členství v Evropské unii, Přístupové partnerství, Pravidelné hodnotící zprávy a výsledky screeningu*, resp. jednání o přistoupení ČR k EU);
- b) spolupracuje s jednotlivými ministerstvy a orgány státní správy při rozpracování stanovených priorit a jejich zapracování do ucelených programových (koncepčních) dokumentů a jejich předložení vládě ČR a následně Evropské komisi;
- c) koordinuje zpracování souhrnných národních programových dokumentů pomoci ES s příslušnými ministerstvy a orgány státní správy před jejich předložením EK tak, aby předvstupní pomoc ES byla využita co nejefektivněji a ve vzájemné návaznosti jednotlivých programů;
- d) případné rozpory vzniklé při zpracování souhrnných národních programových dokumentů pomoci ES předkládá prostřednictvím ministra financí k rozhodnutí Výboru vlády pro evropskou integraci;
- e) zasílá základní souhrnné programové dokumenty týkající se pomoci ES Evropské komisi;

- f) po dohodě se zainteresovanými ministerstvy podepisuje Finanční memoranda schválených programů pro Českou republiku; v případě námitek věcně zainteresovaných ministerstev vůči návrhům EK vede ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí příslušná jednání s Evropskou komisí;
- g) dohlíží na plnění schválených programových dokumentů a jejich prioritních cílů při přípravě a realizaci konkrétních projektů;
- h) na základě schválených programových dokumentů a podepsaných Finančních memorand spolupracuje s Národním schvalujícím úředníkem na formulování žádostí o transfer finančních prostředků z Evropské komise do České republiky;
- i) zajišťuje svodné monitorování přípravy a implementace programů a projektů, která je v zodpovědnosti příslušných ministerstev a orgánů státní správy tak, aby byly včas indikovány případné problémy; od Ministerstva pro místní rozvoj souhrnně přijímá výsledky monitorování přípravy a implementace programů a projektů v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti;
- j) konzultuje věcně příslušná ministerstva v případě rozhodnutí, která se jich týkají a předává jim neprodleně všechny získané informace týkající se oblastí jejich působnosti;
- k) dohlíží na implementaci jednotlivých programů příslušnými implementačními agenturami;
- l) na základě výsledků monitorování implementace jednotlivých programů připravuje podklady pro schválení transferu finančních prostředků z Národního fondu na implementační agentury v jednotlivých fázích projektů, které je v kompetenci Národního schvalujícího úředníka;
- m) odpovídá za přípravu podkladů pro Společný monitorovací výbor, včetně návrhů k rozhodování o realokaci finančních prostředků s cílem jejich maximálního využití;
- n) jedná s příslušnými odpovědnými ministerstvy a s dalšími orgány státní správy o záležitostech programů pomoci ES a v případě problémů v přípravě a implementaci programů pomoci ES ve spolupráci s nimi navrhuje a společně s Ministerstvem zahraničních věcí projednává s EK možná řešení problémů, k jejichž řešení je nutná spolupráce s EK;
- o) připravuje podklady pro ministra financí pro projednání Výborem vlády pro evropskou integraci a Pracovním výborem pro integraci České republiky do EU, případně přímo vládou ČR, a odpovídá za přípravu podkladů a návrhů opatření pro jejich rozhodnutí;
- p) zpracovává, ve spolupráci s dalšími odpovědnými ministerstvy, roční souhrnnou zprávu o využití nástrojů pomoci ES pro vládu ČR, předkládanou ministrem financí;
- q) odpovídá, ve spolupráci s ostatními ministerstvy, za celkovou informovanost nejširší veřejnosti o programech pomoci ES v České republice;
- r) plní další související funkce - zejména koordinuje, ve spolupráci s dalšími odpovědnými ministerstvy, příjem pomoci ES s dalšími formami bilaterální a multilaterální finanční pomoci;

- s) partnerem Národního koordinátora pomoci na straně Evropské komise je *DG – Enlargement* a velvyslanec Evropské komise v České republice. Na národní úrovni Národní koordinátor pomoci jedná s odpovědnými náměstky ministrů; ve zvláště naléhavých případech může oslovit přímo ministry. Závažné kroky vůči Evropské komisi Národní koordinátor pomoci konzultuje s Ministerstvem zahraničních věcí a s věcně příslušnými ministerstvy;
- t) Výkonným pracovištěm Národního koordinátora pomoci je Centrum pro zahraniční pomoc (MF).

Formulováním funkcí Národního koordinátora pomoci nejsou dotčeny věcné odpovědnosti ostatních resortů a koordinační kompetence již zřízených koordinačních orgánů v oblasti přípravy programů a programových dokumentů i implementace programů a jejich monitorování.